25/08/2021

Αγιασμός στα γυρίσματα της ταινίας “Πέντε 5” – Ολοκαύτωμα Σαμοθράκης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αλεξανδρουπόλεως

Την Τετάρτη 25 Αυγούστου, ξεκίνησαν τα γυρίσματα του ιστορικού δράματος «Πέντε 5», που αναδεικνύουν το ολοκαύτωμα της Σαμοθράκης (Σεπτέμβριος 1821), την Επανάσταση του 1821 στη Θράκη, τους ήρωες εκείνης της περιόδου και τέλος τους Νεομάρτυρες του νησιού. Για το λόγο αυτό, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος βρέθηκε στο τόπο των γυρισμάτων στην περιοχή των Δικέλλων για να τελέσει Αγιασμό για την έναρξη των γυρισμάτων.

Η Επανάσταση στη Θράκη

Όταν πληροφορήθηκαν την έναρξη της Επανάστασης στην Πελοπόννησο, οι Σαμοθρακίτες άρχισαν να αναπτύσσουν τις δικές τους αντιστασιακές δράσεις. Οι επαναστατικές ενέργειες εκδηλώθηκαν από τοπικά μυημένα στη Φιλική Εταιρεία

μέλη, με την αποφασιστική ενθάρρυνση από τις περιπολίες των Ψαριανών στα βόρεια ελληνικά παράλια, από τον Αύγουστο του 1821. Ωστόσο, έχοντας ήδη δει τους Έλληνες να επαναστατούν στη Νότια Ελλάδα, οι Τούρκοι με περίσσεια βαρβαρότητα κατέστειλαν τοπικές εξεγέρσεις σε άλλα μέρη της Ελλάδας, με χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Σαμοθράκης.

Το Ολοκαύτωμα της Σαμοθράκης, την 1η Σεπτεμβρίου 1821, υπήρξε ο αιματηρός επίλογος στην απόπειρα επανάστασης στο νησί, κατά τη διάρκεια, της οποίας οι Τούρκοι σφάγιασαν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, κατόπιν εντολής του Τούρκου Υποναύαρχου Καρά-Αλή. Ο Ίωνας Δραγούμης στο έργο του «Σαμοθράκη» διασώζει και γνωστοποιεί τις λεπτομέρειες της σφαγής. Εφτακόσιους από τους κατοίκους, που είχαν καταφύγει στα βουνά, οι Οθωμανοί, τους έφεραν πίσω με δόλο, δίνοντάς τους την εντύπωση ότι θα τους δώσουν χάρη. Όμως στην τοποθεσία «Εφκάς» στο κάστρο της πρωτεύουσας, της Χώρας, τους δολοφόνησαν όλους. Επί δύο μήνες συνεχίστηκαν οι σφαγές κατοίκων του νησιού, όχι μόνο αντρών, αλλά και γυναικών μεγαλύτερων ηλικιακά των 40 ετών, αλλά και βρεφών. Οι υπόλοιποι κάτοικοι αιχμαλωτίστηκαν, βασανίστηκαν και κατέληξαν σε σκλαβοπάζαρα κυρίως της Κωνσταντινούπολης και της Σμύρνης. Σύμφωνα με τον Ίωνα Δραγούμη από την σφαγή ή στην σκλαβιά γλύτωσαν 33 οικογένειες.

Ο Γάλλος περιηγητής Φρανσουά Πουκεβίλ περιγράφει τα γεγονότα, με χαρακτηριστική γλαφυρότητα: «οι γυναίκες αλυσοδένονται, οι άνδρες αποκεφαλίζονται, εκτός από μερικούς που τους φυλάγουν για να τους κρεμάσουν στα κατάρτια, όταν νικητές θα μπουν στην Κωνσταντινούπολη».

Παρά την βαρβαρότητα στην καταστολή της Επανάστασης, το ολοκαύτωμα της Σαμοθράκης παραμένει άγνωστο στους πολλούς. Η τυπική αναφορά στη θυσία των κατοίκων της στην εθνική παλιγγενεσία, αναγνωρίστηκε από την Ακαδημία Αθηνών μόλις το 1980.

Εκτός από τη Σαμοθράκη, γνωστές είναι οι μαζικές σφαγές επαναστατούντων κατοίκων και στα χωριά του Βορείου Έβρου, Ισαάκιο, Σοφικό και Ασημένιο, ενώ μεμονωμένες σφαγές καταγράφονται σε όλη τη Δυτική Θράκη, ενώ σφαγές με μαζικό χαρακτήρα εντοπίζονται και σε Ανατολική και Βόρεια Θράκη.